

O Ğ L A K K L A S İ K L E R İ

GUY DE MAUPASSANT
BİR HAYAT

Türkçesi: Birsal Uzma

Jeanne bavullarını hazırlamayı bitirince pencereye yaklaştı. Yağmur bir türlü dinmiyordu.

Kaldırım taşları ve çatılar bütün gece sağanak altında inlemişti. Gitgide alçalan yağmur yüklü gökyüzü delinmiş gibi görünüyordu. Yeryüzüne boşalan sular toprağı şeker gibi eritip çamura buluyordu. Boğucu bir sıcak dalgası yayan sert bir rüzgâr hissediliyordu ara sıra. Nehirlerden taşan sular ıssız sokakları dolduruyordu. Yağmur suyunu sünger gibi emen evler nem içinde kalıyor, tavan arasından mahzene bütün duvarlar terliyordu.

Manastırdan bir gün önce çıkan Jeanne nihayet sonsuza kadar özgür kalmıştı. Çok uzun süredir hayalini kurduğu hayatın bütün mutluluklarına hazırды. Babasının böyle bir havada yola çıkmakta tereddüt edeceğini düşünerek, sabahtan beri belki yüzüncü kere ufku kontrol ediyordu.

O sırada takvimini çantasına koymayı unuttuğunu fark etti. Aylara ayrılmış küçük karton parçasını duvardan aldı. 1819 yılı altın rengiyle işaretlenmişti. Bir kalem alıp ilk dört sütununu çizdi, manastırdan çıkış günü olan 2 Mayıs'a kadar bütün aziz adlarını karaladı.

Kapının ardından bir ses işitildi. "Jeanette!"

Jeanne cevap verdi, "Girebilirsin baba!" Babası kapıda belirdi.

Baron Simon-Jacques Le Perthuis des Vauds, duyarlılığı ve iyi yürekliliğiyle başka asırdan kalmış bir centilmen

gibiydi. J.-J. Rousseau hayranıydı. Doğaya, kırlara, ormanlara, hayvanlara tutkuyla bağlıydı.

Aristokrat bir aileden gelen bu adam doksan üç devriminden içsel olarak nefret ediyor, sahip olduğu felsefi düşünce yapısı, aldığı liberal eğitim, diktatörlüğe karşı, saldırgan olmamakla birlikte açıkça ortaya koyduğu bir nefret duymasına neden oluyordu.

En büyük gücü ve en büyük zayıflığı, iyiliğiydi. Okşama, verme, kucaklama yetisi olmayan, yaratıcı ama dağınık, iradesinin hâkim olamadığı, karşı konulamaz bir iyilikti onunki. Neredeyse bir kusur gibiydi.

Bir teori adamı olarak, mutlu, iyi, dürüst ve şefkatli olmasını istediği kızı için eksiksiz bir eğitim planı yapmıştı.

Jeanette on iki yaşına kadar aile ortamında büyümüş, sonra annesinin döktüğü gözyaşlarına rağmen Sacré-Coeur'e gönderilmişti.

Buradaki hayatı süresince hep manastır içinde kapalı kalmış, insani olgulardan uzak, hatta habersiz büyümüş-tü. On yedi yaşında namuslu bir varlık olarak özgürlüğüne kavuştuğunda, gerçeğe yakın bir şiir gibi katılması istenmişti hayata. Ruhunu kırlarda, verimli toprakların ortasında açacak, hayvanların saf aşkı, şefkatli dokunuşları, yaşamın erinç ve mutluluk getiren kurallarını bomboş ruhuna dolduracaktı.

Şimdi manastırdan ışıl ışıl, mutluluğa inançlı ve istekli, günlerin getireceği her türlü hazza, her türlü hoş rastlantıya, uzun gecelere, ruhunun zaten tanıdığı umut dolu yalnızlığa hazır hâlde çıkıyordu.

Pırıl pırıl siyah saçlarıyla bir Véronèse portresi gibiydi. Teni, güneşle okşandığında belli belirsiz yalazlanan

soluk renkli bir kadife gibi, ayva tüyleriyle gölgelenmiş, hafif pembe bir aristokrat rengiydi. Gözleri maviydi, Hollanda çinilerinde görülen saydam maviden.

Sol burun deliğinin üzerinde küçük bir güzellik benini vardı, bir tanesi de teniyle aynı renk olduğundan güçlkle ayırt edilen birkaç küçük tüyle birlikte çenesinde kabarıklık yapıyordu. Büyükçe göğüsleri, ortalama bir boyu vardı. Yüksek perdeden sesi ara sıra tizleşiyor, içten kahkahaları çevresine neşe saçıyor. Sık sık samimi bir hareketle iki elini şakaklarına götürüp saçlarını düzeltiyordu.

Babasına doğru koştu ve sarılıp öptü, “Eee gidiyor muyuz?” diye sordu.

Babası gülümsedi. Çoktan beyazlayan, biraz uzun tuttuğu saçlarını salladı ve elini pencereye uzatarak, “Böyle bir havada seyahat etmek istediğine emin misin?” diye sordu.

Kız bir kedi yavrusu gibi sırnaşarak yalvarmaya koyuldu. “Ama baba, yalvarırım gidelim. Öğleden sonra hava açacak.”

“İyi de annen kabul etmez.”

“O işi ben hallederim.”

“Anneni ikna edebilirsen, ben gitmeye hazırım.”

Bunun üzerine kız baronesin odasına koştu, çünkü yola çıkacağı günü gitgide büyüyen bir sabırsızlıkla beklemişti.

Sacr -Coeur’e girdiğinden beri Rouen’den hiç ayrılmamıştı. Babası belirlediği yaştan önce herhangi bir eğlenceye izin vermiyordu. Yalnızca iki kez, o da on beş gün için Paris’e götürülmüştü ama burası da bir şehirdi ve kır hayatı konusunda kurduğu hayalleri karşılamıyordu.

Bu kez yazı Yport kıyısındaki eski aile şatosunda, Peoples'de geçirecekti. Dalgalı kıyılarda özgür bir hayat fikri onu sonsuz neşelendiriyordu. Üstelik arazinin ona hediye edilmesi, evlendikten sonra da orada yaşamaya devam etmesi kararlaştırılmıştı.

Bir gece öncesinden beri aralıksız yağan yağmur varoluşunun ilk büyük acısıydı.

Ama üç dakika geçmeden annesinin odasından koşarak ve evin her yanında yankılanan, “Baba, baba! Annem de gitmek istiyor, atları hazırlat!” çığlıklarıyla fırladı.

Sağanak dinmiyordu, hatta at arabası kapıya doğru ilerlediğinde iki katına çıktı.

Barones bir yanda kocası ve diğer yanda bir erkek kadar yapılı ve güçlü oda hizmetçisinden destek alarak merdivenleri inerken, Jeanne arabaya binmeye hazır bekliyordu. Hizmetçi kız, Caux bölgesinden bir Normandiyalı'ydı. On sekizinde olmasına rağmen en az yirmi üç gösteriyordu. Jeanne'ın süt kardeşi olduğundan aile tarafından ikinci kızları gibi muamele görüyordu. Adı Rosalie'ydi.

Temel görevi, eskiden beri şikâyetçi olduğu bir kalp hipertrofinin ardından son birkaç yılda aşırı şişmanlayan hanımının hareket etmesine yardım etmektir.

Barones eski binanın merdivenlerini büyük güçlüklerle inerek, su içindeki avluya baktı ve mırıldandı, “Pek mantıklı bir iş yapmıyoruz.”

Gülümsemeye devam eden kocası cevap verdi, “Siz istediniz Madam Adélaide.”

Adélaide gibi tumturaklı bir adı olduğundan, kocası genellikle biraz alaycı bir saygı ifadesiyle, “Madam” sıfatıyla birlikte kullanmayı severdi.

Barones yürümeye başladı ve büyük bir güçlkle tırmandığı arabanın bütün yayları aynı anda gıcırdadı. Baron yanına otururken, Jeanne ve Rosalie ters koltuklara yerleşti.

Aşçı Ludivine dizlerine örtecekleri manto yığınıyla, bacaklarının altına yerleştirecekleri iki sepet getirdi. Sonra Simon Baba'nın yanındaki koltuğa tırmandı ve bir örtünün altına girip her yanını örttü. Kapıcı ve karısı veda edip kapıyı kapattılar. Başka bir arabayla gelecek olan bavullarla ilgili son talimatları verdiler ve yola koyuldular.

Arabacı Simon Baba yağmur altında başını eğmiş, sırtını kamburlaştırmış, üç parçalı redingotu altında kaybolmuştu. Gürültüyle düşen damlalar camları dövüyor, yolu sel götürüyordu.

İki atın dört nala çektiği at arabası rıhtıma indi, yelken direkleri, serenler, halatlar, yaprakları dökülmüş ağaçlar gibi hüznle yükseliyordu suların çağladığı gökyüzüne, sonra Riboudet Dağı yoluna saptılar.

Çok geçmeden kırlara vardılar. Zaman zaman sular altında kalmış dallarını bir ölünün teslim olmuşluğuyla sarkıtan bir söğüt, suların oluşturduğu sisin içinde bütün azametiyle ortaya çıkıyordu. Atların nalları suların üzerinde sesler çıkarıyordu, dört tekerlek çamurdan güneşlere dönüşmüştü.

Herkes susuyordu. Toprak gibi ruhları da ıslanmıştı sanki. Annecik başını arkaya yaslamış, gözlerini kapamıştı. Baron dalgın gözlerle ıslak ve tekdüze kır manzarasına bakıyordu. Dizlerinin üzerinde bir paketle oturan Rosalie halktan insanların yabancı düşünceleriyle

doluydu. Ama Jeanne bu ılık yağmurda kendini uzun zaman kapalı kalmış bir bitkinin açık havaya çıkarılıp yaşama dönmesi gibi canlanmış hissediyordu. Yapraklar kadar yoğun neşesi kalbindeki hüznünl gölgeleniyordu. Konuşmuyordu ama şarkı söylemek, ellerini uzatıp avcuna dolan suları içmek istiyordu. Dört nala giden atlarla uzaklara gidiyor olmaktan, manzaranın hüznünü izlemekten ve kendini su taşkınının ortasında güvende hissetmekten büyük bir haz alıyordu.

İki hayvanın çılgınca dökülen damlalar altında ışıltayan sağrılarından yağmur suları buhar olup yükseliyordu.

Barones uyuklamaya başlamıştı. Dümdüz sarkan altı saç örgüsünün çevrelediği yüzü yavaş yavaş gevşiyor, üç kat oluşturan gerdanının son boğumu göğsünde görünmez oluyordu. Her nefeste biraz yükselen başı, sonra geri düşüyor, yanakları şişiyor, aralanan dudaklarından hafif bir horultu yayılıyordu. Kocası ona doğru eğildi ve karınının üzerinde kavuşturduğu ellerinin arasına küçük bir deri cüzdan bıraktı.

Bu dokunuş baronesi uyandırmıştı. Tam uyanamadığından boş gözlerle baktı elindeki nesneye. Bu sırada cüzdan elinden kayıp yere düştü ve açıldı. Altınlar ve banknotlar arabaya saçılmıştı. Kadın birden kendine geldi. Kızının neşesi kahkaha tufanına dönüşmüştü.

Baron paraları topladı ve karısının kucağına koyarak, “İşte sevgili karıcığım, Életot’daki çiftlikten geriye bir bunlar kaldı. Hayatımızın kalan kısmını geçirmeyi umduğum Peoples’i onartmak için sattım orayı.”

Kadın elindeki altı bin dört yüz frankı tek tek sayıp ağır hareketlerle cebine yerleştirdi.

Aileden kalan otuz bir çiftlikten dokuzuncusu da satılmış oluyordu. Kalan topraklardan yılda yaklaşık yirmi bin lira gelir elde edeceklerdi ve bu gelir iyi yönetildiği takdirde rahatlıkla otuz bin franka ulaşacaktı.

Basit bir hayat sürdürüklerinden, bu gelir rahatlıkla yetebirdi ama evde dipsiz bir kuyu vardı: İyilik. İyilikseverlikleri ellerindeki parayı, güneş ışınlarının bataklık sularını kurutması benzeri eritip bitiriyordu. Paralar akıyor, taşıyor, yok oluyordu. Nasıl mı? Kimse bilmiyordu. Bazen içlerinden biri, “Nasıl oldu anlamadım ama bugün doğru dürüst bir şey almadığım hâlde yüz frank harcamışım” diyordu.

Bu kadar verici olmaları ellerinde kalan az sayıdaki mutluluk kaynağından biriydi. Bu konuda şaşkıncı ölçüde iyi anlaşıyorlardı.

Jeanne sordu, “Şatom güzel oldu mu?”

Baron sevinç içinde cevap verdi, “Göreceksin kızım.”

Sağanağın şiddeti yavaş yavaş azalmaya başlamıştı. Uçuşan ince yağmur damlaları bir tür pus görüntüsü oluşturmuştu. Bulutların yarattığı kubbe üzerlerinde yükseliyor, beyazlaşıyor gibi görünüyordu. Birden, nerede olduğu anlaşılamayan bir delikten dimdik fırlayan bir güneş ışını yayıldı kırların üzerine.

Bulutlar parçalandı. Masmavi gökyüzü ortaya çıktı. Sonra bulutların arası yırtılan bir örtü gibi daha da aralandı, pırıl pırıl tertemiz bir gökyüzü bütün yeryüzünün üzerini kapladı.

Serin ama tatlı bir esinti topraklardan yükselen mutlu bir iç çekiş gibi yayıldı ortalığa. Bahçelerden ve korulardan tüylerini kurutan kuşların aceleci şarkıları işitilmeye başlandı.

Akşam oluyordu. Arabada Jeanne hariç herkes uyu-
maya başlamıştı. Atları dinlendirmek ve biraz suyla yiye-
cek vermek için iki kez hanlarda mola verildi.

Güneş batmıştı. Uzaklarda çanlar çalıyordu. Küçük
bir köyde sokak lambaları yakılmıştı. Gökyüzü bir sürü
yıldızla aydınlanmıştı. Yer yer içleri aydınlık evler bir
ışık topu gibi deliyordu karanlıkları. Birden, bir tepenin
ardında, köknar dallarının arasından batan güneşe benze-
yen, kocaman kızıl bir ay belirdi.

Hava o kadar yumuşaktı ki, camlar açık duruyordu.
Mutluluk hayallerinden yorulan Jeanne da dinleniyordu
artık. Bazen bir pozisyonda fazla kalmaktan uyuşan bedeni
gözlerini açmasına neden oluyordu. Böyle anlarda
dışarı bakıyor, aydınlık gökyüzü altında bir çiftliğin ağaç-
larını ya da bir otlakta yayılan birkaç ineği seyre dalıyor
ve tekrar başını kaldırıyor. Ardından yeni bir pozisyon
arıyor, göreceği mutlu rüyayı yakalamaya çalışıyordu.
Arabanın çıkardığı sesler kulaklarını tırmalıyor, düşün-
celerini yoruyor ve bedeni gibi beyninin de uyuştuğunu
hissederek tekrar gözlerini kapatıyordu.

Sonunda durdular. Kapının önünde kadınlı erkekli
bir grup ellerinde fenerlerle onları bekliyordu. Nihayet
gelmişlerdi. Uyanan Jeanne birden ayağa fırladı. Babası
ve Rosalie, bir çiftçinin tuttuğu fenerin aydınlığında, bit-
kin hâlde ve sürekli kesik kesik, “Aman Tanrım! Zavallı
çocuklarım!” diye mırıldanan baronesi sürükleyerek
içeri taşıdılar. Barones hiçbir şey yemek istemedi, çok
geçmeden de uyudu.

Jeanne ve baron başbaşa akşam yemeği yediler.

Birbirlerine gülümseyerek bakıyor, masanın üzerinden uzanıp el ele tutuşuyorlardı. Her ikisi de çocuksu bir neşeye kapılmıştı. Tadilattan geçen çiftliği dolaşmaya çıktılar.

Bir sülaleyi barındıracak kadar geniş bir arazi üzerinde, zaman içinde grileşmiş beyaz taşlardan inşa edilmiş çiftlik evi, yüksek ve geniş Normandiya şatolarından biriydi.

Büyük bir hol, evi ikiye bölüyordu. Değişik yerlerde iki kanadı birbirine bağlayan çok büyük kapılar vardı. Çift taraflı bir merdiven, giriş kapısının üzerinden aşıyor gibiydi. Orta kısmı boş bırakıyor ve bir köprü gibi, birinci katta birleşiyordu.

Giriş katında, sağ taraftan, üzerinde kuşların uçtuğu yapraklarla bezeli halılarla kaplı, ucu bucağı görünmeyen bir salona giriliyordu. Halılardan en küçük eşyaya kadar her şey La Fontaine'in *Masalları*'nı hatırlatıyordu. Jeanne çocukken çok sevdiği, kurtla leyleğin öyküsünün tasvir edildiği sandalyeyi görünce mutlulukla ürperdi.

Salonun hemen yanında eski kitaplarla dolu bir kütüphane ve kullanılmayan iki başka oda vardı. Sol taraftan yeni ahşap donanımıyla yemek salonu, çamaşırhane, çalışma odası, mutfak ve banyonun da bulunduğu küçük bir daireye geçiliyordu.

Bir koridor ilk katı boyunu boyunca ikiye bölüyordu. Üzerindeki on kapı on ayrı odaya açılıyordu. En dipte sağda, Jeanne'ın dairesi vardı. İçeri girdiler. Baron odayı yeniden döşetmiş, bu iş için tavan arasındaki kullanılmayan kumaş ve mobilyaları kullanmıştı.

Son derece kişilikli bu mekân, Hollanda'dan gelen çok eski halılarla kaplıydı.

Genç kız yatağını görünce sevinç çılgınlıkları atmaya başladı. Yatağın dört köşesinde meşeden oyulmuş kapkara dört kuş, mum ışığı altında ışıltılı parlıyor ve duruşlarıyla yatağı korumaya almış gibi görünüyordu. Yatağın iki yanında çiçek ve meyve bezekleri vardı. Çok ince işlenmiş dört sütunun ucunda Korint stili sütun başlıklarının üzerinde güller ve aşk tanrısı figürleri yer alıyordu.

Zaman içinde kararan ağacın azametini rağmen karıyolanın son derece anıtsal ama sıcak bir görüntüsü vardı.

Yatak örtüsü ve tavan iki gök kubbe gibi ışıldıyordu. Yer yer altın işlemeli büyük çiçeklerle bezenmiş koyu mavi renkli bir antik ipekten yapılmıştı.

Hayran hayran çevresine bakan Jeanne mumu kaldırıarak konuyu anlamak için döşemeleri inceledi.

Yeşil, kırmızı ve sarılara bürünmüş genç bir kız ve delikanlı beyaz çiçeklerle kaplı tuhaf mavi bir ağacın altında sohbet ediyordu. Aynı renkte koca bir tavşan gri otlar üzerinde yuvarlanıyordu. Hemen arkalarında, oldukça uzaklarda, sivri çatılı, yuvarlak biçimli beş küçük ev göze çarpıyordu. Yukarıda, neredeyse gökyüzünde kıpkırmızı bir yel değirmeni görülüyordu.

Her yanda çiçek süslemeleri vardı.

Diğer iki pano da ilkinde çok benzemekle birlikte, büyük bir şaşkınlık ve öfkeyle kollarını gökyüzüne uzatmış, Flaman tarzı giyinmiş dört melek ön plana çıkıyordu.

Son dokuma ise bir dramı yansıtıyordu.

Otlamaya devam eden tavşanın yanında uzanan delikanlı ölü gibi görünüyor, ona bakan genç kadın ise göğsüne bir hançer saplıyordu, ağacın meyveleri simsiyah olmuştu.

Jeanne anlamıyordu. O sırada mikroskobik boyuttaki hayvana baktıkça otların üzerinde yayılan tavşanın aslında bir aslan olduğunu fark etti.

Bunun üzerine Pyramus ve Thisbe'nin bahtsızlıkları öyküsünü hatırladı ve çizimlerin naifliğine gülümsemekle birlikte, her gece uykusunda şefkatini dalgalandıracak ve mutluluk düşlerini süsleyecek bu eski efsanevi aşkın gölgesinde olmaktan mutluluk duydu.

Geri kalan mobilyaların her biri farklı stildeydi. Aile içinde kuşaktan kuşağa kalan ve eski evlerini her şeyin birbirine karıştığı müzelere dönüştüren mobilyalardı bunlar. Işıl ışıl bakır süslemeleriyle XIV. Louis tarzı muhteşem bir komodinin yanında çiçekli bir ipekle kaplı XV. Louis tarzı iki koltuk duruyordu. Yuvarlak kemerinin üzerinde İmparatorluk Dönemi'nden kalma bir saat gömülü olan şöminenin karşısında kızıl tahtadan bir çalışma masası vardı.

Saat, altın çiçeklerle dolu bir bahçenin üzerindeki dört mermer sütuna asılmış bronz bir arı kovanıydı. Arı kovanının uzunlamasına deliğinden uzanan ince bir sopanın üzerinde mine kanatlı küçük bir arı duruyordu.

Saatin kadranı renkli çiniydi ve arı kovanının tam ortasına yerleştirilmişti.

O sırada saat on biri vurdu. Baron kızını öptü ve odasına çekildi.

Jeanne da istemeye istemeye yattı.

Odasına son bir kez göz gezdirdikten sonra mumu söndürdü. Başlı duvara dayanan yatağın sol tarafındaki belli bir bölgeye ay ışığı vuruyordu.

Duvarlardan yansıyan ışık, Pyramus ve Thisbe'nin hareketsiz aşkını soluk yansımalarla okşuyordu.

Ayak tarafındaki diğer pencereden baktığında tatlı bir ışığa gömülmüş büyük bir ağaç fark etti. Yan döndü, gözlerini kapadı. Bir süre sonra tekrar açtı.

Hâlâ arabadaymış gibi sarsıldığını hissediyordu, beyininde yola devam ediyordu. Hareket etmezse uyuyakalacağı umuduyla bekledi ama çok geçmeden içindeki sabırsızlık bütün bedenine yayıldı.

Bacaklarına kramplar girmeye başladı. Ateş bastı. Ayağa kalktı. Çıplak ayakları, kolları, uzun geceliği hayalet gibi görünmesine neden oluyordu. Zemine yayılan ışık dalgasının içinden geçti, penceresini açtı ve dışarı baktı.

Gece o kadar aydınlıktı ki, her yer gündüz gibi ışıltılıydı. Genç kız çocukluk döneminde sevdiği bu diyarları gayet iyi hatırlıyordu.

Tam karşıda gecenin ışığında tereyağ gibi uzanan geniş sarı bir fundalık yayılıyordu. Şatonun hemen önünde dev ağaçlar yükseliyordu. Kuzeyde bir çınar, güneydeyse bir ihlamur ağacı vardı.

Büyük çayırılığın kıyısındaki küçük ağaçlardan oluşan bir koru, arazinin sınırını çizirken, esen azgın rüzgârın tıraşladığı, oyduğu, şekillendirdiği beş sıra yaşlı karaağaç açıklardan gelen sert rüzgârlara karşı koruma sağlıyordu.

Bir tür park oluşturan bu arazi, sağda ve solda iki çok yüksek kavak sırasıyla sınırlanıyordu. Normandiya kavakları olarak adlandırılan bu ağaçlar ev sahiplerinin konutunu, birinde Couillard diğerinde ise Martin ailesinin oturduğu iki komşu çiftlikten ayırıyordu.

Şatoya adını veren de bu kavaklardı. Bu çitin ötesinde, gece gündüz ıslık çalan esintisiyle, dikenli katırtırnağı ekilmiş bakımsız geniş bir arazi uzanıyordu. Sonrasında kıyı birden dimdik, bembeyaz, etekleri dalgalarla ıslanan yüz metre yüksekliğinde bir faleze dönüşüyordu.

Jeanne yıldızların altında uyur gibi görünen denizin akıntıyla hareketlenen yüzeyini seyretti.

Güneş keskinliğini yitirdiğinde yeryüzünün bütün kokuları ortaya çıkıyordu. Pencereye kadar tırmanan bir yaseminin yaydığı keskin koku yeni doğan taze yaprakların hafif kokusuna karışıyordu. Tuzlu hava ve deniz yosunlarının güçlü kokularını taşıyan hafif esintiler akıp geçiyordu.

Genç kız kokuları içine çekmenin keyfini çıkarmaya koyuldu. Köy hayatının dinginliği ılık bir banyo kadar sakinleştiriciydi.

Akşam olunca uyanıp gizli varoluşlarını gecenin sükûnetine saklayan bütün hayvanlar bu yarı karanlığı sessiz bir hareketle dolduruyordu. Hiç ses çıkarmayan büyük kuşlar havada birer dalga, birer gölge gibi süzülüyordu. Gözle görünmeyen böceklerin vızıltıları kulak tırmalıyordu. Otların bittiği, gül yaprakları ya da kumla dolu ıssız yollardan sessiz adımlar geçiyordu.

Yalnızca birkaç melankolik karakurbağası aya bakıp kısa ve monoton çığlıklar koyuveriyordu.

Jeanne, bu aydınlık gecedekine benzer boğuk seslerle dolu kalbinin hızla çarptığını, çevresinde hareket eden gece hayvanları gibi içini kemiren binlerce isteğin aniden açığa çıktığını hissediyordu. İçindeki duygular bu canlı şiirle bütünleşmesini sağlıyordu sanki. Gecenin donuk

beyazlığında, insanüstü ürpertiler hissediyor, açığa vuramadığı umutlar ve mutluluk benzeri bir hisle kalbi gitgide daha hızlı çarpıyordu.

Bunun üzerine aşkı hayal etmeye koyuldu.

Aşk! İki yıldır sürekli artan bir sıkıntı hâline dönüşmüştü içinde. Artık özgürdü, sevmesine izin vardı. Geriye bir tek onunla karşılaşmak kalmıştı: O!

Nasıl biri olacaktı? Tam olarak bilemiyor, kendisine bu soruyu sormakta zorlanıyordu. *O* çıkıp *gelecekti*, o kadar.

Tek bildiği, bütün ruhuyla tapacağı ve bütün kalbiyle seveceği idi. Bunun gibi akşamlarda yıldızların kaydığı aydınlık gökyüzünün altında gezintilere çıkacaklardı. Birbirlerine sarılacak, kalp atışlarını işiterek, omuzlarının sıcaklığını hissederek, aşklarını yaz gecelerinin ıslak kokusuna katarak el ele yürüyecek, o mutlak birliktelikle riyle, yalnızca ve yalnızca sevgilerinin gücüyle birbirlerinin en gizli düşüncelerine kolaylıkla ulaşacaklardı.

Bu durum tarifsiz bir aşkın huzuru içinde sonsuza dek sürecekti.

Birden onun orada, tam karşısında olduğu hissine kapıldı ve ani bir şehvet dalgası tepeden tırnağa ürpermesine neden oldu. Kollarını bilinçsiz bir hareketle göğsünde kavuşturdu. Düşüne sarılmak ister gibiydi. Yabancıya doğru uzattığı dudakları üzerinde bir şey hissederek kendinden geçecek gibi oldu. Sanki ilkbaharın soluğu bir aşk öpücüğü vermişti.

Birden şatonun arkasındaki yolda gecenin içinden ayak sesleri işitti. Bu çılgın ruh hâliyle, olanaksıza, ilahi rastlantılara, ilahi önsezilere, kaderin romantik oyunlarına inanmış hâlde aklından, “Ya oysa?” diye geçirdi.

Yürüyen kişinin ritmik adımlarını sıkıntı içinde dinliyordu. Konukseverliklerinden yararlanmak için parmaklıkların önünde duracağından emindi.

Geçip gidince, hayal kırıklığına uğrayarak üzüldüğünü hissetti ama umudunun abartılı olduğunu fark edip yaşadığı hayal kırıklığına gülümsedi.

Sonra biraz sakinleşerek, varoluşunu planlamaya, geleceği hayal etmenin daha mantıklı yollarını arayarak hayal kurmaya bıraktı kendini.

Onunla burada, denize hâkim bu huzurlu şatoda yaşayacaktı. Şüphesiz çocukları da olacaktı: Onun için bir oğlan, kendisi için bir kız. Çınar ve ıhlamur arasındaki çayırılıkta koşuşturan çocuklarını mutlu gözlerle izleyişlerini, çocukların üzerinden birbirlerine tutku dolu bakışlar attıklarını görür gibi oluyordu.

Uzun ama çok uzun süre öylece durup hayal kurdu. Bu sırada gökteki yolculuğunu tamamlayan ay, denizin üzerinde kaybolmaya yüz tutmuştu.

Hava serinlemişti. Doğu yönünde ufuk soluklaşmıştı. Sağdaki çiftlikte bir horoz ötüyordu. Kümes duvarları arasından süzülen boğuk sesler çok uzaklardan geliyor gibiydi. Gökyüzünün belli belirsiz ağaran uçsuz bucaksız dev kubbesinde de yıldızlar gözden kaybolmaya başlamıştı.

Bir yerlerden keskin bir kuş çığılığı geldi. Yapraklardan, önceleri tedirgin yükselen hışırtılar daldan dala ağaçtan ağaca daha hareketli, daha neşeli bir hâl alarak yoğunlaştı.

Jeanne birden bir aydınlık fark etti. Ellerine sakladığı yüzünü kaldırdığında, ağaran tanın kamaştırdığı gözlerini kapadı. Kısmen büyük kavak ağaçlarının ardına

gizlenen kızılılaşmış bir bulut dağı, uyanan yeryüzüne kan rengi ışıklar yansıtıyordu.

Işıl ışıl yanan dev yuvarlak, ışığa boğulan bulutları dağıtıp ağaçları, ovaları, okyanusu, bütün ufku ateşe bulayarak ortaya çıktı.

Jeanne mutluluktan deliye döndüğünü hissediyordu. Çevresindeki her şeyin güzelliği karşısında hissettiği taşkın bir neşe, sonsuz bir yürek sızlaması kalbini güçsüz düşürmüştü. Bu onun güneşiydi. Onun şafağı, hayatının başlangıcı! Umutlarının gün doğumu! Güneşi kucaklamak isteğiyle kollarını ışıldayan göğe kaldırdı. Bu gün ışması gibi ilahi bir şeyler söylemek, haykırmak istiyordu ama âtıl bir coşkuyla felç olmuş gibiydi. Sonunda ellerini alnına koyduğunda, gözlerinin yaşla dolu olduğunu hissetti. Mutluluktan ağladı.

Başını tekrar kaldırdığında doğan güneşin muhteşem görüntüsü çoktan yok olmuştu. Hatta kendini sakinleşmiş, biraz bitkin, sanki üşümüş hissetti. Pencereyi kapamadan gidip yatağına uzandı, birkaç dakika daha hayal kurduktan sonra, sekiz saat boyunca öyle derin bir uyku uyudu ki, babasının seslenmelerini bile duymayarak, ancak odasına girdiğinde uyandı.

Babası, *şatosunun*, onun şatosunun güzelliklerini tanımasını istiyordu.

Arazinin içine bakan cephe, yoldan, elma ağaçlarının dikili olduğu genç bir avluyla ayrılıyordu. Bu köy yolu, köy evleri arasından geçerek, yarım mil kadar ötede Havre'ı Fécamp'a bağlayan ana yolla birleşiyordu.

Orman sınırından evin önüne dümdüz bir yürüyüş yolu uzanıyordu. İki çiftlik arasındaki ortak yol boyunca,

deniz akılından yapılmış küçük kulübeler ve ortak kullanım alanları bulunuyordu.

şatonun kaplamaları yeni yapılmıştı. Doğramalar restore edilmiş, duvarlar onarılmış, odaların halısı yenilenmiş, i duvarların tamamı boyanmıştı. Eski ocak, gümüş beyazı yeni panjurları ve geniş gri cephesi üzerine alçı yakalarıyla lekelenmiş gibi görünüyordu.

Jeanne'ın pencerelerinden birinin açıldığı diğer cephe, çalılıkların ve rüzgârın oyduğu karaağaç setinin üzerinden denize bakıyordu.

Jeanne ve baron kol kola girip şatoyu köşe bucak gezdiler. Sonra park olarak adlandırdıkları alanın sınırlarını çizen uzun kavaklı yol boyunca ağır ağır yürüdüler. Ağaçların dibinde otlar bitmiş, yeşil bir halı gibi yayılmıştı. En uçtaki koruluk, yaprak yığınlarıyla birbirinden ayrılan kk kıvrımlı yolların birbirine karıştığı hoş bir alandı. Aniden ortaya fırlayan bir tavşan genç kızı rktkten sonra yamaçtan aşağı koştu ve faleze yakın sazlıklar arasında gözden kayboldu.

ğle yemeğinden sonra hl yorgun olan Madam Adlaide dinleneceğini söylediğinden, baron kızına Yport'a kadar inmeyi önerdi.

Peuples'in bulunduğu touvent koyunu geçerek devam ettiler.  köylü uzun zamandır tanışıyorlarmış gibi selamladı onları.

Kıvrıla kıvrıla inen vadiyi izleyerek denize ulaşan yamaçtaki koruluğa girdiler.

Çok geçmeden Yport kasabası göründü. Evlerin eşiklerinde oturan eski püskü giysili kadınlar geçişlerini izliyordu. Ortasından sular akan ve kapıların önünde güçlü

bir salamura kokusu yayan birikintiler bulunan sokak oldukça eğimliydi. Yer yer gümüş parçaları gibi parlayan balık pullarının kaldığı kahverengi balık ağları, tek bir odaya tıklımış kalabalık ailelerin kokularının yayıldığı bakımsız evler arasında gerilmiş duruyordu.

Akan suların kıyısında birkaç güvercin dolaşüyor, yiyecek arıyordu.

Jeanne, ona tiyatro dekoru gibi görünen bu yeni ve ilgi çekici sahneleri seyre dalmıştı.

Ama bir köşeyi döner dönmez aniden masmavi, pürüzsüz, göz alabildiğine uzanan denizi gördü.

Seyretmek için plajın tam karşısında durdular. Açıklardan kuş kanatlarına benzeyen yelkenler geçiyordu. Hem sağda hem solda dev bir falez yükseliyordu. Görüş alanı bir tarafta bir tür burunla sınırlanıyor, diğer taraftaysa tanımsız bir çizgiden başka bir şey kalmayacak biçimde uzayıp gidiyordu kıyı çizgisi.

Yakın kıyı kıvrımlarından birinde bir liman ve evler göze çarpıyordu. Küçücük dalgalar denizi, hafif tatlı bir sesle teknelerin üzerine çarpıp dökülen köpükten püsküllere benzetiyordu.

Köylülerin yuvarlak çakıl taşlarıyla kaplı yamaca çekilmiş sandalları, karın üstü uzanmış, ziftle parlatılmış yanaklarını güneşe vermişlerdi. Birkaç balıkçı akşam deniz yükselmeden hazırlıklarını tamamlamaya çalışıyordu.

Balıklarını göstermek isteyen bir tayfa yaklaştı. Jeanne, Peoples'e götürmek istediği bir çivisiz kalkanbalığı satın aldı.

Bunun üzerine adam bir daha unutmamaları için "Lastique, Joséphin Lastique" diye adını tekrarlayıp

durarak, istediklerinde onları denizde dolaştırabileceğini söyledi.

Baron bunu unutmayacağına söz verdi.

Şatonun yolunu tuttular.

Büyük balık Jeanne'ı yorduğundan, solungacından babasının bastonuna astılar ve bastonun birer ucundan tutarak, iki çocuk gibi, alınları rüzgârda, gözleri pırıl pırıl yamacı tırmanmaya koyuldular. Kalkanbalığı zaman zaman kollarını yoruyor, yağlı kuyruğuyla otları yalıyordu.

Jeanne için neşeli ve özgür bir hayat başlamıştı. Kitap okuyor, hayaller kuruyor, çevrede tek başına dolaşmaya çıkıyordu. Bazen gezine gezine, iki yamacı dikenli katırtırnaklarıyla kaplı altın rengi vadilerden aşağı iniyordu. Isıyla açığa çıkan güçlü ve hoş bir koku, yamacı kokulu bir şaraba dönüştürüyordu. Uzaklarda plajı döven dalgaların uğultusu ruhunu dolduruyordu.

Zaman zaman kaygan bir yere basıp yamaçtaki gür otların üzerine yuvarlanıyordu. Vadi kıvrımlarından birini döndüğünde, bir çalılığın aralığından, masmavi denizin üzerinde ışıldayan güneşi ve ufukta bir yelkenliyi görüyor, üzerinde dolaşan gizemli mutlulukların yaklaştığı hissiyle tarifsiz bir neşeyle doluyordu.

Bu serin diyarlarda, bu uçsuz bucaksız ufukların dinginliğinde, yalnızlık aşkıyla doluyor, tepelerin doruklarında o kadar uzun süre oturuyordu ki, küçük yabani tavşanlar zıplayarak ayaklarının arasında dolaşmaya başlıyordu.

Yamaçtan aşağıya esen tatlı rüzgârla kamçılanıp yardan aşağıya koşuyor, sudaki balıklar ya da havadaki kırlangıçlar gibi hiç yorulmadan hareket etmenin eşsiz hazıyla titriyordu.

Dört bir yana anılar serpiştiriyordu tohum eker gibi, kökleri ölümüne kadar sağlam kalacak anılar. Vadinin kıvrımlarına kalbinden birer parça bırakıyor gibi hissediyordu.

Büyük bir zevkle denize girmeye başladı sonraları. Tehlike bilinci yoktu. Güç ve cesaretle kıyı gözden kaybolana kadar yüzüyordu. Batmasına izin vermeyen bu duru, mavi, soğuk suyun ortasında kendini iyi hissediyordu. Kıyıdan uzaklaştığında, sırt üstü yatıyor, kollarını göğsünde kavuşturuyor, gözleri az sonra bir kırlangıcın hızlı uçuşu ya da bir deniz kuşunun beyaz silueti ile süslenecek gökyüzünün derin mavisine dalıp gidiyordu. Uzaklarda dalgaların çakıl taşlarına vurması ve dalga kıvrımlarının altından kayan toprağın uğultusu dışında hiçbir ses işitilmiyordu, işitilenler de karmakarışık, neredeyse belli belirsizdi. Jeanne sonunda doğruluyor, sevinçten deliye dönmüş hâlde iki eliyle sulara vurarak tiz çığlıklar atıyordu.

Bazen fazla açılmak gibi bir maceraya girişiyor, nihayet bir kayık onu aramaya çıkıyordu.

Şatoya açlıktan beti benzi atmış ama hafiflemiş, dinçleşmiş, dudağının ucunda bir gülümseme, gözlerinde mutlulukla dönüyordu.

Baronsa büyük tarım işletmelerine imreniyordu. Denemeler yapmak, yeni türler geliştirmek, yeni araçlar denemek, yabancı türleri bu iklimlere uygun hâle getirmek niyetindeydi. Gününün büyük kısmını girişimlerine kuşkuyla yaklaşıp kafa sallayan köylülerle konuşarak geçiriyordu.

Yport'lu gemicilerle denize açılıyordu sık sık. Çevredeki mağaraları, kaynakları ve kayalıkları gördükçe basit bir denizci gibi balık avına çıkma isteği duyuyordu.

Hafif bir esinti olduğu günlerde, rüzgârla dolan yelkenler kayıkların tombul gövdelerini dalgaların üzerinde

sırt üstü sürükler, uskumru sürülerinin izlediği büyük ağı denizin derinliklerine kadar gönderirken, baron titreyen ellerinde az sonra çırpınan bir balığın titreşimlerini hissedeceği küçük ipi sıkıntıyla tutuyordu.

Bir gün önceden bırakılan ağıları toplamak için dolunayda yola çıkıyordu. Yelkenlerin sesini, ıslık çalan rüzgârı dinlemeyi ve gecenin serinliğini hissetmeyi seviyordu. Bir kayalık doruğunu, bir kulübenin çatısını ya da Fécamp Feneri'ni kerteriz alarak uzun süre şamandıra arıyor, sırtında yelpaze şeklinde açılan halatları ve karnında yağlı kalkanbalıkları dolu bir geminin bordasında hareketsiz durup güneşin ilk ışıklarını karşılamaktan haz duyuyordu.

Her yemekte gezintilerini coşkuyla anlatıyordu. Bu arada Annecik de Peoples'deki büyük gezinti yolunu kaç kez dolaştığını açıklıyordu. Sağa, Couillard'ların çiftliği tarafındakine gidiyordu, çünkü diğeri yeterince güneş almıyordu.

“Egzersiz yapma” sözü verdiğiinden, yürüyüşler için çaba gösteriyordu. Gecenin serinliği dağılır dağılmaz, sırtında kalın bir manto ve iki şal, başında siyah bir baş örtüsü üzerine kırmızı trikodan bir örtüyle Rosalie'nin koluna dayanarak aşağı iniyordu.

Biraz daha ağır olan sol bacağını sürükleyerek ilerliyordu. Bu bacağı hem gidiş hem geliş yönünde, yol boyu, üzerindeki otların öldüğü iki çukur oluşturmuştu bile. Şato duvarından korunun ilk ağaçlarına kadar uzanan düz hattaki bitmek bilmeyen yolculuğu hep baştan alınıyordu. Bu pistin her köşesine bir bank koydurtmuştu. Onu taşıyan zavallı iyi kalpli hizmetçisine, “Oturalım kızım, yoruldu biraz” diyerek her beş dakikada bir duruyordu.

Mola verdiği her bankta ya başına sardığı trikoyu ya bir şalını, sonrakinde başlığını ya da mantosunu bırakarak ilerliyordu. Bütün bunlar Rosalie'nin öğle yemeğine dönerlerken serbest kolunda topladığı iki koca giysi yığını oluşturuyordu.

Barones öğleden sonra daha yorgun görünüyor, daha uzun süre dinlenme ihtiyacı duyuyor, hatta dışarı çıkarılan bir şezlong üzerinde uyukladığı bile oluyordu.

Bunlara, “egzersizim” diyordu. Bu da, “hipertrofim” gibi bir şeydi.

Nefes darlığı şikâyetiyle on yıl önce gittiği bir doktor ona hipertrofidan söz etmişti. Bu olaydan sonra anlamını hiç bilmediği bu sözcük kafasına iyice yerleşmişti. Göğsünün şişmanlığı nedeniyle artık kimsenin işitmeyi başaramadığı kalp atışlarını barona, Jeanne'a ya da Rosalie'ye ısrarla dinletiyordu ama diğer hastalıkları ortaya çıkar endişesiyle başka bir doktora muayene olmayı şiddetle reddediyordu. Her fırsatta, “hipertrofisinden” bahsediyordu. Üstelik o kadar sık sözü geçiyordu ki, hastalık ona özel hâle gelmişti. Başkalarının hak iddia edemeyeceği eşsiz bir varlık gibiydi.

Baron ve Jeanne da, “elbise, şapka ya da şemsiye” der gibi, “karımın hipertrofisi” ve “annemin hipertrofisi” diye söz ediyorlardı.

Gençliğinde çok güzeldi. Bir gül dalı kadar inceydi. İmparatorluk'un bütün üniformalılarının kollarında vals yaptıktan sonra, bir gün *Corinne*'i okumuş ve ağlamıştı. O andan itibaren o romanın etkisinde yaşamaya devam etmişti.

Boyu kısaldıkça ruhu daha da şiirle dolmuştu. Obezite nedeniyle bir koltuğa çakılıp kaldıktan sonra,

düşünceleri kahramanı olduğu tutkulu maceralarda geziniyordu. Manivelası çevrildikçe aynı ezgiyi sonsuza kadar bıkmadan usanmadan çalabilen bir müzik kutusu gibi, düşlerine tekrar tekrar geri dönüyordu. Birbirlerine kul köle olan âşıklardan ve kırlangıçlardan söz edilen, sonu hüznü biten bütün aşk öyküleri gözlerine yaş dolmasına neden oluyordu. Hatta bazı Béranger şarkılarını yalnızca geçmişe özleminden söz ettiği için seviyordu.

Sık sık saatler boyu hareketsiz kalıyor, düşlerin içinde yitip gidiyordu. Peoples'deki evini çok seviyordu, çünkü ruhundan yükselen romanlara güzel bir dekor sunuyordu. Çevredeki koruluk ve ıssız fundalıklar, denize yakın olmak ona birkaç aydır okumakta olduğu Walter Scott kitaplarını hatırlatıyordu.

Yağmurlu günlerde odasında kalıyor ve “kutsal kalıntıları” inceliyordu. Bunlar babasından ve annesinden gelen, nişanlılık dönemlerinde baronun gönderdiği ve diğer eski mektuplardı.

Hepsini köşelerinde bakır sfenksler bulunan akajudan bir yazı masasında saklıyordu. Boğuk bir ses tonuyla, “Rosalie, kızım, bana anı çekmecemi getir” diye sesleniyordu.

Küçük hizmetçi masaya gidiyor, çekmeceyi alıyor, hanımının hemen yanındaki bir sandalyenin üzerine bırakıyordu. Barones mektupları tek tek alıyor, acele etmeden ağır ağır okuyor, ara sıra üzerlerine bir damla göz yaşı düşürdüğü oluyordu.

Bazen Rosalie'nin yerini Jeanne alıyor, ona çocukluk anılarını anlatan anneciğini yürüyüşe çıkarıyordu. Genç kız geçmiş zaman öykülerine gömülüyor, düşüncelerinin

benzerliğine, isteklerinin yakınlığına şaşırıp kalıyordu, çünkü her kalp dünyada yaşayan ilk insanların kalbini çarptıracağı gibi, varolacak son kadın ve erkeğin de yüreğini titretecek bir dolu duygu altında titremeyi hayal eder.

Ağır yürüyüşlerini nefes darlıklarıyla birkaç saniyelikliğine kesilen ağır anlatımlar takip ediyordu. Bu sırada Jeanne'ın düşünceleri anlatılan maceraları aşım mutlulukla dolu geleceğe uzanıyor, umutlar içinde çırpınıyordu.

Yine bir öğleden sonra, bahçenin derinlerindeki bir bankın üzerinde dinlenirlerken, birden yolun diğer ucundan onlara doğru şişman bir rahibin geldiğini fark ettiler.

Gülümsemeye başlayan rahip uzaktan selam verdi. Üç adım mesafeye geldiğinde bir kez daha selam vererek bağırdı, "Sayın Barones nasıllar bugün?" Gelen, o bölgenin papazıydı.

Filozoflar çağında doğan ve Devrim günlerinde pek de sofu sayılmayacak bir baba tarafından büyütülen Annecik içgüdüsel bir dindarlıkla rahipleri severdi ama kiliseye hiç gitmezdi.

Rahip Picot'yu tamamen unutmuştu ve görünce kıpkırmızı kesildi. Olup bitenler konusunda haber göndermediği için özür diledi. Ama babacan rahip kırgın görünmüyordu. Jeanne'a baktı. Güzelliğine iltifat ederek oturdu, üç köşeli şapkasını dizlerinin üzerine koydu ve alnındaki teri kuruladı. Çok şişman ve çok kırmızıydı, üstelik çılgın gibi terliyordu. Durup durup cebinden tere batmış kocaman bir kareli mendil çıkarıyor, yüzünde ve boynunda gezdiriyor ama nemli kumaş cebinin derinliklerinde kaybolur kaybolmaz teninden yeni damlalar fışkırıyor ve karnının üzerinde şişlik yapan cüppesinin

üzerine damlıyor, yoldan yükselen tozu küçük yuvarlak lekeler hâlinde sabitliyordu.

Neşeliydi, hoşgörülü, geveze ve babacan bir köy papazıydı. Öyküler anlatıyor, civarda oturan insanlardan söz ediyor, karşısındakilerin kilisesine uğramadığını fark etmemiş gibi davranıyordu. Onun bu inkârı karşısında baronesin kafası karışıyor, Jeanne ise dua ayinlerinden bıktığı manastırdan kurtulmuş olmanın mutluluğunu yaşıyordu.

Baron göründü. Panteist inancı onu dogmalara kayıtsız kılıyordu. Ama uzaktan tanıdığı rahibi sevmiştir. Akşam yemeğine kalması için ısrar etti.

Rahip, sıradan insanların ruhuna tesadüf gibi görünecek yönlendirmelere olanak sağlayan bu bilmezden gelme oyunu sayesinde insanlar üzerinde büyük güce sahipti. Barones de rahibi sevmiştir. Belki de kendisi gibi obeziteden yakınan kıpkırmızı yüzü ve kesilmiş soluğuyla bu adamı kendisine yakın hissetmişti.

Tatlıya sıra geldiğinde rahibin güzel hikâyeleri, eğlenceli sözleri sayesinde aile arasında neşeli bir akşam yemeği havası yaşanıyordu.

Rahip birden aklına güzel bir fikir gelmiş gibi bağırdı, “Kilisemize sizinle tanıştırmak istediğim yeni biri geldi: Vikont de Lamare!”

Kırsal kesimin bütün soylularını adıyla sanıyla bilen barones sordu, “Eure’deki de Lamare ailesinden mi?”

Rahip başıyla onayladı. “Evet hanımefendi. Geçen yıl vefat eden Vikont Jean de Lamare’ın oğlu.” Bunun üzerine soyluluğa fazlasıyla düşkün Bayan Adélaide bir sürü soru sordu ve babasının borçlarını ödemek zorunda kalan

delikanlının ailesinden kalan şatoyu sattığını, Étouvent komünündeki üç çiftliğinden birine küçük bir ev yaptırdığını öğrendi. Serveti beş altı bin lira aylık gelirden ibaretti ama vikont çok tutumlu ve sağduyulu bir yapıya sahipti ve iki ya da üç yıl kadar bu mütevazı evde kalıp, borçlanmadan ya da çiftliklerini ipotek etmeden evlenmek için gereken parayı biriktirmeyi düşünüyordu.

Rahip ekledi, “Çok çekici bir çocuk. O kadar ölçülü, o kadar sakin ki! Ama buralarda eğlenecek hiçbir şey bulamıyor.”

Baron, “Onu bize getirin rahip, burada vakit geçirecek bir şeyler bulabilir ara sıra” dedi. Sonra başka konular açıldı.

Salona geçtiler. Kahvelerini içtikten sonra rahip bahçede bir tur atmak için izin istedi. Yemeklerden sonra biraz egzersiz yapma alışkanlığı vardı. Baron da ona eşlik etti. Bembeyaz şatonun ön cephesi boyunca ağır ağır dolaşıp sonunda başladıkları noktaya geldiler. Biri zayıf, diğeri, üzerinde bir mantar başı bulunan bir topa benzeyen gölgeleri aya göre konumlarına bağlı olarak kâh önlerine kâh arkalarına düşüyordu. Rahip cebinden çıkardığı bir sigarayı dişlerinin arasında döndürüp duruyordu. Köylülere özgü bir açık sözlülükle, “Midemin boşalmasını çabuklaştırmak için, barsaklarım biraz ağır çalışıyor da” diye açıkladı.

Sonra birden, pırıl pırıl ayın dolandığı gökyüzüne bakarak, “İnsan bu manzaradan asla sıkılmaz” dedi.

Sonra da kadınların yanına döndü.